

LJUDSKI GLAS.

3. štev. Izhaja na mesec dvakrat. — Volja za celo leto 3 gold., za pol leta gold. 1,50. — Vredništvo, opravištv: Krakovski napis št. 10.

V Ljubljani 1. februarja.

Inserati: Petlit-vrsta, ako se 1krat tiska 5 kr., 2krat 4 kr. in ako se 3krat ali večkrat tiska 3 kr. — Rokopisi se ne vračajo. Nefrank. in anom. pisma retour.

III. 1. 1884.

Novi kataster in zemljiški davki.

(Posestnikom v pouk in kratek čas.)

I.

Ker je naša naloga, ljudstvu koristiti in ne prazne, ničvredne članke prinašati, hočemu tu z razpravljanjem velevažnega novega katastra in zemljiškega davka pričeti, ter naše čitatelje posestnike uže naprej opozarjamo, da je zdaj, ko je nova zemljiška mera in cenitev zemljiških dohodkov dokončana, vsacemu posameznemu posestniku neobhodno potrebno, da se seznani z dotičnimi postavami, da more sam sprevideti, je li njegovo posestvo v redu vknjiženo in so li davki od njegovega posestva natančno preračunani, ker se prerado pripeti, da je temu ali onemu posestniku ena ali več tujih parcel prepisanih in da vsled tega eden ali drugi posestnik prevelike ali premajhne davke v primeri k svojemu pravemu posestvu plačuje.

Zgodovina zemljiškega davka je uže starodavna, ker so uže od nekdanj dohodki iz zemljišča zadavkani bili. Toda ti stari zemljiški davki niso bili za vse dežele pravično odmerjeni, ker manjkalo je podlage, na kateri bi se davki preračunili. Pod vlado modre cesarice Marije Terezije vzbudila se je pa misel, da bi se zemljišča gledé svojih dohodkov cenila in davki od čistega letnega dohodka, ne pa, kakor do takrat od mere posestva, ne oziraje se na lastnosti zemlje, odmerjevali. Tudi cesar Jožef II., čegar vse prizadevanje je šlo na to, da povzdigne gmotni in duševni blagor svojih narodov, nadaljeval je to misel in pod njegovo vlado se ni samo robstvo kmetiškega stanu odpravilo, temuč vpeljal se je tudi začasni zemljiški kataster in zemljiški davki porazdelili so se bolj natančno in enakomerno.

Toda tudi ta začasni kataster ni zadostil, ker se niso cenitve zemljiških dohodkov v vsih deželah enako vršile. Imele so toraj ene dežele

višje, druge nižje davke, in posebno naša kronovina bila je v primeri k drugim deželam z davki preobložena. Ta začasni kataster bil je torej do vpeljave novega stalnega katastra podlaga pri odmerjenju davka. Dobrotljivi in sprevidni naš cesar Fran Jožef I., kateri si je zmerom prizadeval vsem državljanom postati pravičen vladar, zapovedal je novo enakomerno cenitev zemljiških dohodkov v avstrijskih deželah, in učinil se je nov stalni kataster, kateri je z letom 1881. v moč stopil.

Ne bomo tu razpravljali, kako so se cenitve in premerjenja zemljišč vršile, ter si oglejmo zdaj nekoliko novo urejeni kataster in nove davke.

Beseda kataster pomeni zapisnike, zadevajoče cenitev čistega letnega zemljišča.

Ta čisti dohodek je torej stvar zadavkanja. Sedanji novi davki znašajo $22\frac{1}{10}$ odstotkov čistega letnega dohodka.

Vsak posestnik ima svojo posebno pōlo, v katerej so vse one parcele vpisane, od katerih mu je davek odmerjen. Prepiske od teh posestnih pōl so vsi posestniki sprejeli in njih dolžnost je, natančno pregledati, so li dotične v pōli vpisane parcele res njih posestvo, ali če znabiti katere parcele manjkajo. Za slučaj kake nenatančnosti ali napake morajo dotični posestniki to v katastralnih zadevah pri vsakem okrajnem glavarstvu uradujočemu zemljemercu naznaniti, kateri potem stvar pregleda in za prihodnje davkarsko leto v zapisnikih zaznamova.

Prva skrb vsacega dobrega gospodarja je, skrbeti, da se njegovo posestvo vredí, ker je tu le njemu samemu v prid, pa tudi državi prijetno, ker ta hoče v davkarskih in sploh zemljiščnih zadevah najboljši red imeti. Ako bi en posestnik iz pozabljivosti ali malomarnosti kake napake pri svojem zemljišču prezrl, zna v veliko škodo priti, ker mogoče za drugega posestnika plačuje. Dotični pa, za katerega kak drug po pomoti plačuje, naj pa nikakor ne misli, da je to njemu v dobro, ker se s časom na vse napake pride in potem mu je naenkrat veliko vsoto povrniti, kar mu je gotovo težje, kakor plačevanje v majhnih obrokih.

Kako se imajo posestniki v zemljiških in davkarskih zadevah obnašati, kedaj in kako imajo svoje vloge izročiti, kaj jim je za slučaj kacega spremenjenja v njihovem posestvu ali pa za slučaj razdeljenja posameznih parcel storiti, kako imajo davke plačevati, da v kako škodo ne zabredejo in sploh vse, kar je posestnikom v teh zadevah potrebno, ukreniti, nadaljevali bomo prihodnjič na tem prostoru.

Upamo torej, da bodo naši davkoplačevalci te članke natančno prečitali, da bodo sami sebi, pa tudi dotičnim uradnjam marsikatero sitnosti odvrnili in da ne bodo po nepotrebnem in brez vspeha dragi čas tratili.

(Dalje prihodnjič.)

Izvirna dopisa.

Iz Ljubljane, 19. januarja 1884. Z veseljem pozdravili smo vsi meščani in tudi vsi oni, kateri v kupčijskih zadevah prihajajo skozi mitnico v Ljubljano, novo podvzetje mestnega magistrata, kateri je z novim letom užitnino v najem vzel. Vse dosedanje upeljave v užitninskih zadevah so se pod vodstvom vrlega, v užitninsko-gospodarskem oziru posebno dobro izobraženega gospoda ravnatelja Vilharja, kolikor je to bilo gledé kratkega časa mogoče, zboljšale, in popolnem zadovoljni bi smeli biti vsi, ki imajo z užitnino kaj opraviti, tembolj, ker je uradovanje slovensko in toraj našem ljudstvu razumljivo, ko se ne bi nekdanja pod vodstvom prejšnjega gospoda ravnatelja tako priljubljena surovost proti občinstvu od strani nekaterih (ne rečemo vseh) užitninskih uradnikov še zmerom nahajala.

Res je sicer, da je posel na nekaterih mitnicah, kakor na primer na karlovškej, tržaškej ali dolenjskej, zarad mnogega vpeljavanja in izpeljavanja težaven, toda prva dolžnost uradnikova je, da pomisli, da ga podvzetje iz onega denarja plačuje, nad katerim se včasih prav nelepo huduje. Posebno enega užitninskega

Zabavni del.

Prva brzda na literarnem tíru.

Humoreska, polski spisal J. Bližinski.

(Konec.)

Sklonil sem glavo od vročnice; a tega ni bila kriva napovedana kazen, marveč stih, ki so, čitani od g. prefekta, resnično barbarično doneli v ušesih.

„A kaj je to?“ — zaklical je čez trenutek, „zopet nadaljevanje „pōmnika“ . . . „Današnji dan je takó velik, takó . . .“ — „kaj je to?“ — „znamenit, da ni mogoče se vzdrževati od . . . od . . . vpisanja vsaj glavnih . . .“ — „koga?“ . . . „potéz. Izvršila se je bitka, katerej vzrok je bil naslednji . . .“ — „Bitka izvršena! . . . hebesi . . . tega še . . . néuki . . . Počakaj; hotel sem reči, prečita to gospod inšpektor.“ — „B . . . baum je začel zlorabiti právo tovarištva, hotel je igrati neko rolo, nemara je nadruge, ter lahkomisljeno ravnati s tovariši in konči . . .“ — „kaj je to?“ . . . kredo nece. Jaé jel jim sipati po glavéh! . . .“ — „B . . . baum naj gre v kōt!“

„Ni tukaj!“ se oglašé v klopéh.

„Zakaj? je li družega veroizpovedanja? he!“

„Takó je!“ — oglaší se jeden.

„Žid!“ rekel je nekdo v kōtu.

„Tiho!“ rekel je vážno g. prefekt in zapisavi fakt v dnevniku, vzel vnovič moj bruljon.

Čital je tam dalje opis Homerjeve bitke, čije glavni junaki so bili od mene s polnimi imeni vpisani. Med čitanjem te epopeje klical je prefekt vdeležnike po vrsti iz klopij in ne štedivši opomb in grajanj, obetaval vsakemu surovi „monitum“ po dvanajstoj. Izdani skozi to na nedolžni način od mene, kazali so mi pesti, katere sem več čutil kakor videl, kajti v očéh se mi je mračilo,

Ali še ni bil konec. Pregledovaje dalje bruljon, naletel je g. prefekt na stran, katere obseg bi bil tačas rad sè svojo krvjo zamazal. Bil je to posnetek pridige, iz vrste teh, katere je gospod prefekt, vrlo slab govornik in zarad tega vedno zadrževan, imel k nam po nedeljah.

„V imé očeta in sina! . . . „napredovalni govor z XIX. veka za mladino, v veku razvitja živečo.“ — „Aha! pridige piše! . . . Bog vidi! nedostojnost!“

In poklical je iz klopi enega učencev, ki je bil znan kot dober bralec.

„Čitaj glasno“, je rekel, oddajaje mu bruljon, — „radovedni smo tega, hotel sem reči klasičnega izdelka g. pridiga.“

Ta govor, v katerem je bil povsem dosti dobro načrtan način izgovarjanja g. prefekta, se je glasil:

„Najmilejša deteta!“

„V današnjem nauku imam vam, ali bolje, hotel sem vam predstaviti tri važne reči, troje važnih vprašanj, katerih si mora človek vsako jutro, hotel sem reči vsaki dan, pred oči postaviti.

„Kaj si ti? he! kdo si ti?“

„Sem vozek, vlečen od vožnjih živali tje pod goro in vpirajoč se, ali, hotel sem reči, z največjo to . . . nasiljem, vpirajoč se dobremu.

„Sem vozek, porivan z gore navdol in ropotajoč kot najhitreje, ali, hotel sem reči, suvan po svojih strastih v brezskrajno brezno propasti.

„A pokora, ne veste kaj je to, he? ali hotel sem raje reči, zakaj je pokora potrebna, he? brez pokore ne boš kedaj moder učenec. Pokora strahuje in krotí napuh. Od pokore že v lastnem doživljenju veste, ali bolje: ste se prepričali, he! je li že trpel kdo kako škodo, da je bil pokoren? Pokora, to je vpíjoči v puščavi, ali hotel sem reči, skozi njo se nam najlagleje vse odpusti.

„Laž privede do . . . najmilejša deteta, ali hotel sem le reči, ne lažite, zakaj kdor laže, ta resnice ne pové, ali rajše ne verjemó mu. Ona je tá ali druga, nie lahko pridete k prestopkom

davkarja znal bi zaznamovati, a ker nikomur škode ne želim, rajši molčim in ga (vsaj bode sam dobro vedel, da njega menim) opozorujem, naj si nekoliko omike sedanjega časa prisvoji in pomisli, da je on zarad ljudstva in ne ljudstvo zarad njega tu. Prav čudno se človeku dozdeva, ako od mitnice tega suroveža na kako drugo pride, kjer so jako priljudni in omikani gospodje, ki sicer vestno in strogo za svojega gospodarja, a tudi dostojno s občinstvom uradujejo. Nehoté vsili se tu človeku misel: Ti vsi enakemu gospodarju služijo in so si v svojem obnašanju takó različni. Res hvale vredno je dostojno obnašanje davkarjev na dolenskej, karlovškej, tržaškej in znabiti tudi kakej drugi mitnici ljubljanskej, ker občujejo z davkoplačevalci z resno dostojnostjo in se ne repenčijo, kakor kak finančni minister iz „gadove peči“.

Toda upam, da se bode tudi ta neprijetnost omejila, ker spreviden gospod ravnatelj ne bode dopuščal, kakor prejšnji politični gospod Dekleva, da bi se užitijski davek plačujoči v tisto kategorijo morali prištevati, kakor od njih prignana goved.

Ta gospod Dekleva je znal proti strankam takó, proti oboji pa drugače naročati, bil je namreč pravi postojinski Bismarck. Pomisli pa naj, da je njemu kot ravnatelju za užitijsko mesta ljubljanskega za vselej odklenalo. Zapustil je spomin za seboj! — Dobro je toraj bilo, da je odbor ljubljanskega mesta prevzel dac v svojo režijo; gospodu Deklevi in židovskim podvzetnikom pa za vselej želimo srečno pot!

Ljubljanski trgovec.

Iz Vevč pri Ljubljani, 31. januarja 1884. Zopet se je pri nas velika nesreča zgodila, kajti zaklali so fantje iz do zdaj še ne natančno znane vzroka kovača Janeza Jesiha iz Dobrujin. Jesih prišel je včeraj zvečer od svojega, kake četrte ure od neke tukajšnje gostilne oddaljenega doma na kozarec vina ali šnopsa. V gostilni bilo je uže več fantov precej dobre volje zbranih, in tudi Jesih si ga je znabiti kak požirek preveč privoščil. Kmaló se prične kreg mej fanti in vsi so se nad Jesiha spustili. Ta sprevidevši, da mu nevarnost preti, zapusti gostilno, a zunaj ga je uže čakal nek fant iz naše vasi in mu nož v prsi tako močno zasadil, da je bil nesrečnež takoj mrtev. Prenesli so ga v mrtvašnico, kjer bode njegovo truplo danes po sodnijski komisiji razteleseno. Koliko nesreč prouzročil je vendar že nesrečni šnops. Vsa vas je vznemirjena. Hudodelnika so uže zaprli.

in v večne muke, ali hotel sem reči večno bode obsojeni v kazen in trpljenje.

„In veste kaj je večnost?”

„Večnost je morje brez početka in konca, iz katerega vsacih 10 000 let kapljica vode odteče; — pa ni še to večnost.

„Večnost, hotel sem reči, to je puščava, neskončno velika, iz katere v 10 000 letih zrno peska premine; — vendar to še ni večnost.

„Večnost to je, ali bolje: skala, v katero vrabec vsacih 10 000 let z kljunom globe, a to še ni večnost.

„Trudite se toraj in dobro napredujte in bode te radost starišem in naprej postavljenim. Poljubljajte roko učiteljem, da bi jim bili poslušni in ošabni ne bili, kar vam in sebi želim. Amen.“

Poklican učenec, ki je to čital, je zadostil svojej nalogi; ves razred je bil eden sam smeh in té nedostojnosti g. prefekt ni niti kmalo opazil. V žalostnem mojem položaji našel sem vsaj malo tolažbe v tem, da se mi je opis obnesel in portrét bil zadet. To je bilo od moje strani nekoliko maščevanja, katero me je pa drago veljalo.

V sredi veselja, vzbujenega po čitanju, so se duri odprle in po vsled tega nastalej tišini dohajal mi je na ušesa le posamezen šepet: „cvik! cvik!“

Iz Loga pri Brezovici. Stara navada pri nas na kmetih je, da se ob nedeljah popoldan po litanijah naši gospodarji v gostilni ali v poletnem času pod lipo zberó in se o gospodarskih zadevah pogovarjajo. Marsikatera dobra misel se o tej priliki sproži in potrebno je, da se take stvari razpravljajo. Prerado pride govorica tudi na naše hlapce in dekle. Prvi toži, da potrebuje hlapca in ga nemore za dobro plačo dobiti, drugi bi zopet potreboval dekle, a tudi on nobene ne najde, tretji bi zopet pri svojem velikem posestvu neobhodno hlapca in dekle potreboval, a kaj pomaga, ker so dobri hlapci in delavne dekletake redke prikazni. Semtertje se še kak postopá priklati in ti le toliko časa dobro službuje, dokler ga nasitiš, komaj si je pa želodec nekoliko poravnal, postane uže ošaben in pusti službo, ker se mu bolje dozdeva, lenobo pasti, kakor delati. Toda vprašam vas, možaki, kaj je vzrok temu pomanjkanju na delavnih močéh? Niste li vi sami to zakrivali? Ako bi svoje otroke doma držali, ako bi jih v mladih letih dobro vodili in na delo vabili, imeli bi na svoje stare dni tudi dobre pomočnike pri posestvu. Pa le prerado se zgodi, da odraslim fantom ali dekletam dovolite, da se v ptuje dežele podajo ali jih celó še sami od doma podite. Med tem časom, ko vaši sinovi med ptujimi ljudmi svojo doto zapravljajo, napreduje vaše gospodarstvo po rakovo, vi se morate sami truditi in konečno, ko ste se uže postarali in bi počitka potrebovali, priklati se sin domov, odvajen od vsacega dela in znabiti še bolan, katerega morate potem še živiti. Tudi dobite take svoje hčere, katere so v svojih krepkih letih po tovarnah delale, v poznejših letih znabiti z več otroci domov priroma in imate skrb še za otroke. Tudi se večkrat pripeti, da dobite velike račune iz bolnišnic za svoje v ptujih krajih obolele otroke. Med tem, ko se vi trudite in z dragimi ptujimi močmi (ako jih še dobite) posestvo obdelujete, delajo vaši otroci ptujim ljudem.

To so toraj vzroki, da ste vedno v sitnostih zarad hlapcev in dekel; ako bi vam otroci pomagali, ne trebali bi ptuje pomoči. Ne dovolite toraj otrokom, da brez potrebe domovje zapuščajo in skrbite za to, da si v tej zadevi natančnega župana izvolite, kateri ne bode vsakemu dovolil, dom zapuščati. V tej zadevi hočem še nadaljevati.

Čirpet.

Iz Grosupelj. Končali smo staro leto in če nam tudi ni nič kaj posebno veselega prineslo, nastopili smo vendar letošnje novo leto zopet z

„Cvik,“ to je v vseh šolah rabljeno, popularno in tradično sveto imé inšpektorja, v rabo došlo nemara zbog tega, ker ta je znal priti, komu do kože.

Rudečica me je zalila.

Započelo se je razjasnenje stvari od gospoda prefekta vkupno z navódi „corporis delicti“, ónega nesrečnega bruljona. Gosp. inšpektor je vse važno poslušal, ter ukazal nam ostati v šoli po dvanajstje.

Ko smo po odhodu učencev ostali sami, nastopilo je preiskovanje, tikajoče se večinoma opravičenja od mene naglašanih kolegov. Prestopstvo moje je bilo itak jasno, razlogi glasno govoreči: nisem trebal ne tutorja niti zagovornika.

Gosp. inšpektor pokazal se je kot recenzent, surov nad vsak izraz. Kritika, s katero me je ometaval, bila je kvintesencija razlitega žolča, čije vsak izraz me je peklenski palil in katere glavna namera je bila, prav za dolgi čas mi izdreti peró iz rok. Ali Bog in resnica! bil je to le bob v steno in da se nisem poboljšal, imate najboljši dokaz v obelodanji le-te pripovedi.

Poslov. 1 + a.

novimi nadami. Človek vedno le upa in v malokterih slučajih kaj doseže. Vsak posamezni stan želi si zboljšanja in če se tudi nič na bolje ne obrne, vendar ne obupa, temu se tolaži z prihodnostjo. Tudi mi kmetje smo navajeni, na boljše čase čakati, tudi mi vedno še upamo, a žalibog naše žalostne razmere se nočejo predrugačiti. Mnogo se piše po časnikih, koliko naš kmet trpi, mnogo se razpravlja o kmetiškem položaji in posebno Vaš list — nam čez vse priljubljeni „Ljudski Glas“ — je uže mnogokrat uzroke kmetiškega propada preiskaval, a vse ni do sedaj nič pomagalo, ker se nihče za nas ni brigal. Naši zastopniki so sicer obljubili, da tudi za nas kaj storiti hočejo, toda do danes še od teh dobrot nič ne čutimo. No, pa vsaj smo navajeni upati, znabiti pride tudi za nas enkrat boljši čas. Ako hočemo te boljše dneve dočakati, ako hočemo pa tudi mi enkrat srečnejše živeti kakor do zdaj, moramo se tudi sami — kolikor nam je móč, truditi, ker imamo dosti neprilik na kmetih, katere znamo sami brez pomoči naših poslancev odstraniti.

V prvo naj omenim občinske ceste.

Te ceste moramo zdaj sami posipavati, kar nas ne samo mnogo časa, truda in tudi denarja stane, temuč nas tudi ne dovede do pravega cilja, ker so take ceste navadno slabe in nejednako posipane. Dalje se tudi ne more vsacemu kmetu natančno določiti del ceste, katerega ima posipavati, ker se mnogokrati pripeti, da ima eden ali drugi posestnik več parcel pri svojem gruntu še neodpisanih. V tem slučaju mora v primeri k svojem posestvu, kakor je to vknjiženo, večji ali manji del ceste posipavati, kar mu ne bi trebalo, ako bi imel posestvo urejeno. Tudi se zna zgoditi, da je kako posestvo po dražbi prodano — in novemu posestniku še ne pripisano. Kdo bode potem dotični del ceste oskrboval? Stari posestnik ne, novi se bo pa tudi bržkone branil, ker mu še niso pravice do posestva pripoznane. Dotični cestni del ostane toraj neposipan toliko časa, dokler se stvar pri oblastnijah ne reši. Pa ne samo take neprijetnosti se zgodijo pri občinskih cestah, tudi to se mora v pretres vzeti, koliko truda županstvo stane, da vse posestnike k temu delu pripravi. Marsikateri malomarni posestnik se brani, marsikateri le površno in le na videz cesto posiplje, marsikateri se pa še le čez dolgo časa, ko je vsa druga cesta uže prevožena, tega dela loti. Vsled tega so ceste nejednake, slabe in vendar županstvo in tudi posameznega kmeta mnogo truda in sitnosti stanejo. Dobro bi torej bilo — in če se ne motim, obstoji tudi za to neka deželna postava — da bi se vsacemu kmetu napravila majhna doklada k davčnemu goldinarju in s tem denarjem ceste posipati pustile. Tako majhno doklado kmet ne bi toliko čutil in še vstreženo bi mu bilo, ker bi obilim neprijetnostim v okom prišel. Seveda bi morale potem davkarije te doklade z družimi davki pobirati, ker bi to lažje storile, kakor županstva.

Sklenimo toraj to v prihodnji občinski seji, ker zdaj začetkom leta je čas za take stvari!

Dalje ne smem prezreti druge neprijetnosti, katera je za marsikatero občino uže osodepolna bila, namreč beračenje po vaseh. Mnogi taki berači so le postopáči in nepošteni ljudje, kateri se bi najrajše na stroške družih preživili, nič delali, le krali in beračili. To je velika nadloga za kmete. Marsikateri lump pride le videzno beračit in te za hvalo, da si mu kaj podaril, še okrade, ali ti, ako ga odvrneš, še poslopje zapali. Tej nadlogi znalo bi se v okom priti, ako se bi vpeljala posebna občinska blagajnica, v katero bi vsak posestnik na mesec nekoliko krajcarjev vplačeval, z katerimi bi se potem vzdrževali domači, res potrebni in bolehní ljudje. Tujim osobam bi pa bilo beračenje v njim tujih krajih prepovedano. Sploh bi se tujih beračev malo nahajalo, ako bi v domačiji svoj živež dobivali. To naj občine sklenejo in druga nadloga bo odstranjena.

Toliko za danes poročam, v kratkem hočem, ako boste sprejeli, nadaljevati. (Prosim, prav radi, vsaj je naš list za ljudstvo ustanovljen. Vredništvo.)

Končno naj omenim še nekoliko našega častitega župana gosp. F. Koščaka. To je pač župan v pravem pomenu besede, ker so v njem vse one lastnosti združene, katere bi moral vsak občinski predstojnik imeti. On se res žrtvuje za blagor občanov in je zato tudi jako priljubljen. Uže njegov le prerano umrli gospod oče je za našo občino, kakor župan mnogo storil, in vrli njegov sin vestno izvršuje od svojega očeta prevzeto nalogo v korist občanov. On je povsem spreten, omikan, zmeren in tudi — kedar treba — nevstrašljiv, energičen mož, kateri zna veliko našo občino v lepem redu upravljati. Kar pa njegov značaj najbolj kinča, je njegova nesebičnost, ker se ne trudi samo zastoj, temuč v lastno škodo. Čast našemu županu!

G.

Domače zadeve.

— (Volitev tajnika kmetiške družbe v Ljubljani) vršila se je 30. m. m. Gospod Gustav Pirc dobil je 66, gosp. Ernst Kramar, znani „Wanderlehrer“, pa le 33 glasov. Odbornikom izvoljena bila sta gosp. Souvan starejši z 75 in dr. Poklukar z 72 glasovi. Drugi glasovi razcepili so se na gosp. Peruci, Tomek, Gallé, baron Lichtenberg i. t. d. Od „Slovenskega Naroda“ tako toplo priporočani prijatelj Železnikarjev gosp. Kramar je torej propal. Pa vsaj mu ni treba truditi se, ker je itak dosti denarja priženil.

— (Volitev.) V Ljubljani je bil izvoljen za stolnega kapitularnega vikarja stolni prošt J. Zupan, ker se je pa zaradi bolezni in starosti odpovedal, bil je potem izvoljen prečast. gospod Henrik pl. Pavker.

— († Č. g. Janez Žust), župnik v Rovtuh, je včeraj umrl. Lahka naj mu bo zemljica blagemu župniku.

— (Volitev v Ptujem.) Izmed 360 oddanih glasov dobil je čast. g. Raič 318, kandidat nemčurske stranke le 42. Slava vrlim volilcem!

— (Gledališna predstava.) V nedeljo 3. februvarja se bode v tukajšnjem deželnem gledališči predstavljala igra „Zapravljivec“. Narodno občinstvo opozarjamo na to igro.

— (V stanovanji g. profesorja Marna) skril se je predvčerajšnjem zvečer nek neznan človek. Brž ko ne je nameraval kako zločinstvo. Gosp. profesorju se je pa posrečilo policijo z okna na pomoč sklicati in tako ni bilo razen strahu nič hudega. Tiček je v luknji.

— (Zaklali) so včeraj do zdaj še neznani faloti necega moža na Grabnu. Ljubljana postaja zmerom bolj podobna Dunaji.

— (Pogreb premilost. knezoškofa) bil je pretečeni ponedeljek jako velikansk. Ker so uže vsi časniki o tem poročali, ni treba nam kaj več v tej zadevi govoriti. Naj v miru počiva!

— (Jezikovna debata) v državnem zboru končala se je po petdnevni boji. Kakor znano, hoteli so levičarji nemški jezik kakor državni jezik vpeljati. Dosegli so v tej zadevi kolikor toliko nič. Vse ostane pri starem, le to je razloček, da ta brezvspešen boj državo stane nad 15000 gold. Kakor toraj iz vsega razvidljivo, se tudi naša jezikovna pravda v parlamentu brž ko ne bo rešila.

— (Zavratnica ali difteritis) še vedno v našem mestu razgraja. Nedavno umrli so mizarju Goršetu na Poljanah v osmih dnevih štiri otroci na tej bolezni. Pazite toraj stariši na svoje otroke!

— (Koprive ne pozebejo.) Sin necega kajšnjega železniškega kurjača je minule dni le o spričevalo svoje pokvarjenosti javnosti izro-

čil. Ko se je necega dne pretečenega tedna ob 9. uri zjutraj domov vrnil, zahteval je od svoje matere kosila. Mati mu ob tej jutrajnej uri ni imela še nobenega kosila predložiti. Na to se sin hudo nad svojo materjo razjezi ter jo z besedami razžali. Ena beseda prouzročila je drugo in slednjič poprime razburjeni mladenič velik nož ter ga proti materi zažene. Po naključji prihitela sosedinja odvrne nož z polenom in hudobneža na prošnjo matere svari ter miri. A to vse nič pomagalo ni, ker se je ta še nad sosedinjo razjaril in ji grde priimke dajal. Ko je v največji jezi bil, poprijel je velik železen lonec ter ga proti sosedinji vrže, a ta se še o pravem času umakne in lonec razleti na opeki na več kosev. Na to se mati in sosedinja v svoji sobi podate, sin pa gre po vrvi ter se na vratih pred kuhinjo obesi. Čez komaj četrt ure poda se sosedinja iz sobe in — o strah, Pepe visi na vratih obešen. Prestrašena žena naglo vrv prereže in nadepolni Pepe pade videzno mrtev na tla. Na krik prestrašene sosedinje iz sobe prihitela je Pepetova mati in zgubi vsled strašnega prizora zavest in se na tla zgrudi. Mej ležečima bil je pa v najmanjši nevarnosti naš dečko, ker se je prav kmalo vsled ribanja s krtačami iz začasnega svojega spanja probudil ter poprime klobuk in hajdi v — Ljubljano. V pričo treh pri vodi stoječih fantov skoči v valove, a navzoči za njim, in kmalo je življenja siti Pepe zopet rešen. Prinesli so ga domu, kjer so ga uže policaji čakali, a nad rešenjem ljubeznjivega sinčka presrečna mati izprosila mu je milost, in zdaj so vsi zopet prav zdravi in veseli, dokler ne bo Pepe zopet kaj „skunštal“. Vprašamo, ne zasluži li tak malopridnež petindvajsetkrat petindvajset batin po —?

— (Šivalni stroji) so zdaj uže za vsako rodovino, posebno pa za dotične rokodelce neobhodno potrebni postali, ker se z njihovo pomočjo čuda naglo vsakovrstno šivalno delo izvršuje. To pa seveda samo o dobrih strojih velja, ker so slabi, kakeršnih se zdaj, ko so obile zaloge le z ponarejenimi stroji napolnene, ne manjka, ne samo v veliko potratu časa, temuč tudi jako slabo šivajo. Toraj je potrebno, da se kupovalci strojev prej nego denar za šivalne stroje izlože, prepričajo, kaj je za rabo in kaj ne. V tej zadevi smemo pač v prvi vrsti zalogo gosp. Ivan Jaxa v Ljubljani na Marije Terezije cesti priporočati, ker se tu znano dobri stroji in posamezni drugi deli dobivajo. Kdor toraj stroje potrebuje, naj se na zastopnika omenjene firme, gosp. F. Leidenmüllner-ja, obrne.

— (Naše služkinje ali dekletke) stavljajo, zdaj uže prevelike tirjatve v svoje gospodarje. Ne bodemo dosti o visokej mesečnej plači, katero zahtevajo, govorili, ker je to še najmanj, ker vsak gospodar rad svoje posle dostojno plačuje, ako mu le potrebno delo opravljajo. Toda posli preveč tirjajo in malokateri gospodar more jim zadostiti. V prvi vrsti izbirajo si jedila in čestokrat se pripeti, da mora gospodar to zavživati, kar služkinja zahteva. Pa vse to bi še nič ne storilo, ko bi naše dekletke ne zahtevale prevelikih in raznovrstnih zabav. Ako se gospodinja h kaki veselici poda, zahteva uže tudi dekleta odškodovanja za to, ker je sama bila doma. Takoj hoče tudi prihodnjo nedeljo na stroške gospodarjeve v gledališče ali pa s svojimi fantom k Ančniku, Bobenčku, Figabirtu ali v kako drugo enako gostilnico iti. Ako se jim to ne dovoli, odpovedó takoj službo in gospodarji morajo takoj druge služabnice iskati, kar pa ni posebno lahko, ker so dandanes služkinje uže jako redke, ker hoče vse dobro živeti in rajše v raznovrstnih tovarnah delati, ker je tam večji zaslužek in ponočna prostost. To so res lepi časi, v katerih je gospodar od svojih služabnikov več ali manj odvisen! Tudi tu se bi moralo vse predrugačiti.

Drobtinice.

— (Iz Hugo Šenkove mladosti.) Dunajski magistratni tajnik, kateri je z Hugo Šenkom gimnazijo na Češkem obiskoval, poroča nekemu dunajskemu časniku sledeče: Šenk pri svojih sošolcih ni bil priljubljen. Mladenič bil je jako surov in se je vedno pretepaval. Necega dne zasačil ga je gozdni čuvaj ravno v trenutku, ko je živega divjega zajca odiral. Šenk je bil vsled tega iz gimnazije izključen. Iz tega je zopet razvidno, kake strašne posledice ima v prvotnej mladosti človeškemu srcu vcepljena surovost.

— (Papež) podedoval je po neki na Angleškem zamrli dami, katera mu je vsako leto veliko vsoto denarja pošiljala, nad 400 000 funtov šterlingov. Dama umrla je 1. m. m. in je — kakor se poroča — sv. Oče uže svojega nečaka na Angleško odposlal, da dedščino vzdigne.

— (Morilec) Blöcha in Hlubeka, čegar ime se ne more poizvedeti, je nad svojim strašnim zločinstvom tako skesan, da se neprenehoma z glavo v ječi v steno zaletava. Morali so ga zvezati. Ker se je uže dvakrat umoriti hotel, pomnožili so stražo. Pred vrati stojita dva stražnika. Lepi časi!

— (Župan in občinski svetovalci iz zbornice vrženi.) Kako zelo je ljudstvo na Italijanskem omikano, kaže ta le dogodek. Občinski svet mesta Mignano blizu Napolja je zadnje dni sklenil nov občinski davek. Zarad tega je nastala velika nezadovoljnost mej ljudstvom. Ko je imel zadnji četrtak občinski svet zopet sejo, prilomastilo je mnogo meščanov v zbornico ter zahtevalo, naj se mestni očetje precej razido. A ko so se ti temu branili, zgrabili so prilomastniki najprej župana, potem pa svetovalce in vse iz zbornice pometali. Zunaj je čakala množica, krohotala se in žvižgala.

— (Uljudnost zdravnikov.) Nek učen zdravnik v Beču svetoval je nekdanj bolniku, nad katerega okrevanju je uže obupal, naj si trugo naroči. No, ta zdravnik ni bil posebno uljuden, veliko surovejši pa je bil drug zdravnik na Bavarskem, kateri je svojemu bolniku rekel, da se bode v kratkem njegova bolezen v prid trugarja preobrnila; najsurovejši in najbrezsrčnejši je pa bil zdravnik, kateri je bolniku na vprašanje, kje da je prav za prav bolan, odgovoril: „To bomo prihodnje dni pri sekciranju vašega trupla videli.“

— (V Frankfurtu umrla je) dvainšestdesetletna beračica z imenom Doroteja Schröder ter zapustila 620 000 gld. To veliko premoženje pridobila si je le z beračenjem, a bila je tako skopa, da si še jedi ni privoščila. Umrla je vsled pomanjkanja potrebne hrane. Dedščina prišla je v roke njene nečakinje, katera svojo teto beračico v življenji niti poznati ni hotela, a poizvedevši, koliko premoženja je ta zapustila, oglasila se je takoj, kakor nečakinja beračice.

— (Največja knjiga) z roko pisana je biblija „Gigas librorum“ ali „Codex giganteus“, ki se nahaja v kraljevi biblioteki v Stockholmu. Švedje jo imenujejo zlodjevo biblijo, ker je zlod v njej naslikan. Leži tam odprta na posebnej mizi in šteje 309 listov, ter meri na dolgost skoro 1 meter, v širjavo pak nad polovico metra. Vezana je l. 1811 v belo usnje prav krasno. Ves obseg je pisan od ene roke. — Kdo jo je spisal, ostane vedno tajnost, pač pa pripovedujejo Švedje naslednjo povest o početku te velikanske knjige. „Neki menih v samostanu Podlažickem je bil vsled nekega zločina k smrti obsojen. Hoteč se pred smrtjo ubraniti, se je zavezal, da hoče za to večje število pergamenta mu predloženega v eni noči popisati. In tedaj so mu bile prinesene pergamentove kože sedanjega kodeksa. Videč pak, da njega moči ne zadostujejo za ta posel, poklical je zlodja na pomoč, ki mu je pomagal pod pogojem, da mora biti tudi njegova slika v knjigi. Takó je bila knjiga v določenem času napisana.“ — To delo je bilo v času tridesetletne vojske odnešeno iz Prage v Stockholm in v inventarnih zaznamkih kraljeve blagajne na gradu Praškem iz l. 1648 stoji pisano o njej: „Velika knjiga, ktero je zlod zazidanemu menihu prinesel“.

„Popotnik“

— (Petarda v gledališču.) V Kraljevem v Valahiji je zadnje dni večkrat igrala v gledališči neka judovska družba in gledališče je bilo še precej polno, vendar se je pri poslednjih predstavah mej ploskanjem čulo tudi žvižganje. 21. m. m. pa je mej predstavo na galeriji počila petarda, ki je šest ali sedem osob ranila. Strah je bil nepopisljiv in le policiji se je zahvaliti, da se ni pripetila večja nesreča.

— (Nadškof sarajevski dr. Stadler) postal se je k papežu v Rim, da se pritoži čez to, da je vlada Grekom in Turkom v Bosni in Hercegovini bolj prijazna kakor katolikom.

 Današnja številka prinaša prilogo gospoda G. PICCOLI-ja, na katero p. n. občinstvo posebno opozorujemo.

Tržne cene v Ljubljani

30. januarja 1884.

Hektoliter banaške pšenice 8 gold. 73 kr.; domače 7 gld. 96 kr.; ječmen 4 gld. 71 kr.; reš 5 gld. 53 kr.; ajda 5 gld. 20 kr.; proso 5 gld. 53 kr.; turšica 5 gld. 60 kr.; oves 3 gld. 9 kr.; 100 kilogramov krompirja 2 gld. 86 kr.

„THE GRESHAM“ zavarovalni zavod za življenje v Londonu.

Ravnateljstvo za Avstrijo:
Dunaj, Gizele cesta št. 1, v lastnej hiši zavarovalnice.

Ravnateljstvo za Ogersko:
Budimpešt, Fran Jožefov trg št. 5, 6, v lastnej hiši zavarovalnice.

Imetje zavarovalnice	Frankov	83 780 016 90
Letni dohodki gledé zavarovalnine in obresti z dné 30. junija 1883	"	16 602 367 70
Izplačalo se je dotičnim zavarovancem od prvega delovanja zavoda (1848)	"	139 950 000 —
več ko	"	65 726 17 —
V zadnjih dvanajstih mesecih oglašilo se je novih družstvenikov za	"	1 260 777 854 55
Skupni znesek vseh od začetka društva vloženih zavarovalnih oglasil	"	

Pravila se dobijo in natančneje poizvé pri

glavnem zastopu v Ljubljani:

Tržaška cesta št. 3 v drugem nadstropji
pri

Valentinu Zeschko.

Poslano.

Želodec sme se pač gospodar in oskrbnik naših življenskih moči imenovati, ker le z njegovo pomočjo se zadržita jedila v tečnost spreminjajo.

Želodec je nevtrudljiv in pridni delavec, kateri se nikoli ne spočije in vedno le edino za ohranjenje našega zdravja skrbi.

Ce pa ta nesebični pridni minister našega trupla le nekoliko oboli, potem oslabijo takoj njegove moči, dobra njegova volja ne pomaga ničesar in nemore več svojo službo redno izvrševati in vsled tega trpimo le mi ljudje.

Koliko nevarnih boleznij ima svoj vzrok v slabem želodecu!!

Prva skrb vsacega človeka naj toraj bode, da varuje ta dragoceni organ svojega trupla pred vsakim napadom!! In kaj je boljše sredstvo zoper vsako želodčno bolezen kakor

Piccoli-jeva želodčna esenca!

To esenco izdeluje lekarnar Piccoli v Ljubljani „pri angelju.“ Dobro in koristno lastnosti te esence so dobro znane, toraj ni treba daljšega opisovanja. V kratkem le toliko, da ta Piccoli-jeva esenca zmerom zoper vsako želodčno bolezen gotovo pomaga!

Gospodu **Gabrielu Piccoli-ju**,
lekarničarju v Ljubljani.

Z veseljem Vam poročam, da sem cvet za želodec, kojega Vi izdelujete, rabil z najboljšim vspehom pri težkem prebavljanju in zoper zlato žilo.

Trst dne 28. novembra 1883.

Dr. D. Agostini, praktični zdravnik in kirurg.

Cvet za želodec Ljubljanskega lekarničarja Piccoli-ja, katerega sem velikokrat zapisoval bolnikom, je jako dobro sredstvo v slučajih zaprtja in zlote žile.

Prouzročuje hitro izpraznjenje brez bolečin in ne da bi dražil čreva.

Trst meseca januarja 1884.

Dr. Cambon, zdravnik za ženske in oči.

Cvet za želodec, izdelan po izvrstnem lekarničarju G. Piccoli-ju, je prav dobro sredstvo proti vsem boleznim v želodcu in trebuhu, ki imajo svoj zvir v pomanjšanju živnih moči, zaradi česar morem podpisani z najmirnejšo vestjo priporočati ta cvet.

Trst meseca januarja 1884.

Dr. vitez pl. Goracucchi, zdravnik c. kr. Lloydove družbe.

Veliko let se zdravim s čistili različne bolezni, najboljše sredstvo pa je Vaš cvet za želodec, ki ima prednost, da prouzročuje mnogo izpraznjenj, ne da bi dražil čreva.

Trst dne 1. oktobra 1882.

Dr. Pardo, praktični zdravnik.

Brez te **varstvene znamke**, postavno zavarovane, ima se to zdravilo po dr. Maliču smatrati kot **ponarejeno**.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču

je odločno najboljšo zdravilo zoper **protin** ter **revmatizem**, **trganje po udih**, **bolečine v križi** ter **živcih**, **oteklino**, **otrpnele ude** in **kite** itd., malo časa, če se rabi, pa mine po polnem trganju, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „**cvetu zoper trganje po dr. Maliču**“ s **zraven stoječim znamenjem**; 1 steklenica 50 kr.

Schutzmarke.

Zahvala.

Gospodu **pl. Trnkoczy-ju**, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na **protinske** bolezni na nogi **silno** trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in uže več dnij niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš **dr. Maličev protinski cvet** po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je **čudovit vspeh**, da so se po kratkej rabi **oprostili mučnih bolečin**. S popolnim prepričanjem **priznavam torej dr. Maličev protinski cvet** kot **izvrstno zdravilo** in ga vsakemu bolniku v jednakej bolezni **priporočam**. Vašej blagorodnosti pa izrekam **najpristronejšo zahvalo**, z vsem spoštovanjem udani

Fran Jug, posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno

olje,

najboljše vrste, izborna zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 steklenica 60 kr.

Anaterinska ustna voda,

najboljše za ohranjenje zob ter zobnega mesa in takoj odpravi smradljivo sapo iz ust. 1 steklenica 40 kr.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu, jetrnih in obistnih boleznih, v skatuljah a 21 kr.; jeden zavo s 6. skatuljami 1 gold. 5 kr. Razpošilja se le jeden zavo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj v lekarni pri „**Samorogu**“

Jul. pl. **TRNKOCZY-ja** na Mestnem trgu v Ljubljani.

 Išče se

600 gld. posojila

Na hišo in posestvo

katero oboje je cenjeno na 2500 gld. in samo za 350 gold. zadolženo. — Obrestij bi se plačalo po šest do sedem procentov od sto. Več o tem pri opravištvu „Ljudskega Glasu“.

Hiša na prodaj ali v najem oddá

se pod najboljšimi pogoji

v neke eno uro od Ljubljane oddaljenej vasi. — Hiša stoji na jako lepem prostoru in je posebno ugodna za kupčijo. V tej hiši je že mnogo let gostilna in trafika. Pri hiši je lep vrt, dvorišče in prostoren hlev. Natančneje se poizvé pri opravištvu „Ljudskega Glasu“.

C. kr.

privilegij za zboljšanje šivalnih strojev.

Ivan Jax

Ljubljana, Marije Terezije cesta, hotel „Evropa“.

Zaloga

raznovrstnih šivalnih strojev

za rodovine in rokodelce, za rabo vsakršnemu potrebnemu šivanju. **Izdela-valnica strojevih stopal in posameznih delov.** — **Zaloga šivank, ovirna in olja.** — Vsak pošten trgovec, šivilja in privatna oseba dobi proti **prav malej doplači na mesečne obroke v znesku 5 gld.** njegovim zahtevam primeren šivalen stroj; poroštvo dajem na pet let in zastonj poučujem. Tudi pri meni ne kupljene šivalne stroje popravljam.